

י"ט בסלו – הילולא רבא של המגיד הגדול ממעזריטש

שלאחריהם אחר שההמון עם נמשכו אחר הבעש"ט והמגיד הק' ודרך החסידות היתה מיד הגאולה לולא ההתנגדות.

יתן השי"ת עתה בזכות המגיד הק' שיגן עלינו ועכ"י להמתיק הדינים בשרשם ולהוושע כל אחד ואחד בכל הנצרך לו.

א"א, יום השנה להסתלקותו של הנדיק נקרא הלולא, כי א"א, ביום השנה להסתלקותו של אדם יום הדין הוא לו שדנים אותו בו. ולאדם הפשוט שנחיים חיותו עשה ח"ו גם מעשים שאינם טובים עולים ונוכרים המעשים ההם ונתעורר דין ח"ו, משא"כ הנדיק שכל מעשיו לשם שמים, מתעוררים אז ונוכרים תורתו ותפלתו מצוותיו ומעשיו הטובים, ונתעורר שמחה בכל העולמות ונעשים כמה יחודים. ואם זוכים אפשר להמשיך ע"י השמחה והיחודים שפע קודש וכל טוב לזה העולם.

באמת א"א, איתא (שנת קי"ב:) אם הראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם הראשונים כבני אדם אנו כחמורים, אולם א"א, זקני המגיד צודאי היה מאלו שהם כמלאכים.

וזה שאחז"ל (עי' רש"י ר"פ ואלא): יציאת נדיק מן המקום עושה רושם, מן המקום, א"א, היינו מן הגוף, כשנפשו של נדיק יוצאת מן הגוף עושה רושם ורישומו ניכר, וביום הילולא דליה מתעורר הרושם הזה ומאיר אור רב לעולם, והחכם יוכל לדבק עצמו באור זה ולהשפיע על ידו אותן האורות והשפעות שהשפיע הנדיק בחיים חיותו בזה העולם.

היום הוא הילולא של א"א הק' המגיד הגדול זיע"א ועכ"י, ההתגלות אלנו גדולה היתה יותר מאשר אלל הבעש"ט הק', כי הבעש"ט היה נחיתת כתר – לית מחשבה חפיקא ביה כלל, והמגיד היה נח"י חכמה.

היום הוא נח"י ל"ג בעומר כי אלל רשנ"י איתא נעשה אדם נאמר צעזורך ועל המגיד אמר הבעש"ט שנעשה אדם נאמר צעזורו.

ולכך א"א, אף שנדיקים הקפידו ותמיהו על כך שהדפיסו בשנתי הבעש"ט המופתים אשר עשה ואמרו שטוב היה אילו היו מדפיסים ומדברים אודות היראת שמים שלו. אך האמת הוא שעד ימי הבעש"ט ז"ע עדיין לא נשתרשה דרך החסידות בעולם וקשה הי' לנרף עם בני ישראל לאמונת נדיקים ולכך הוצרכו לפרסם המופתים, משא"כ אחר שהבעש"ט ותלמידיו הקדושים הפילו והחדירו דרך החסידות בעולם והיתה התגלות גדולה אפשר הי' לקשר ההמון באל עליון ע"י תורה ותפלה בדרך החסידות ולא הוצרכו לשמש בהמופתים.

א"א, לולא ההתנגדות עליו היתה אז הגאולה האמיתית והשלמה לאור התגלות אור החסידות והאילנא רבנא שדור המגיד התלמידים והחברא הקדושה, ואף שהבעש"ט והחברא הקדושה היו כבר דור קודם, אך ההמון עם היה אז מנותק מאד מכל ענין שנקדושה ומעבודת הצורא ב"ה, אולם דור

וזהו שאמרו חז"ל (צ"ר מט, ח) כל המניח בן
נדיק כאלו לא מת, לפי שהבן נדיק יודע
לדבק עצמו בשורש הרשימו שנשאר בזה העולם
שמתעורר ציומא דהילולא, ומשפיע עי"ז לעולם
השפעות שהשפיע הנדיק בחייו, ומייחד
היחודים ומתקן הנלך, ומכיון שעיקר עצדות
הנדיק אמת הוא להשפיע לזה העולם השפעות
טובות, לייחד יחודים ולתקן תיקונים בעולמות
עליונים, אזי כשהבן ממשיך דרכו ע"י הרשימו
הנוכח, הרי הוא ממש כחי עמנו בעוה"ז.

ידי רזון כפי שעד עתה לא נפסק החבל מאז
המגיד, כן יתן ה' ברצ רחמיו וחסדיו שלא
יפסק מעתה ועד עולם.

בי צמי הבעש"ט והמגיד הגדול, מלכד שהם
היו נדיקי אמת יסוה"ע אכשר דרא ונלוו
אליהם נשמות נעלות של התלמידים עד שדור
דעה כזה לא היה מימי רשב"י, ודדורנו לא די
צמה שהנשמות אינם נעלים, גם הדור יתום הוא
מנדיקים.

וא"א, יש רבים המתמייחסים אחר הנדיקים,
להיותם נכדיהם, תא ונחזי מה פעולה
פועלת היחוס, האם נכך שאפשר יותר בקל
לעבוד להשי"ת הרי אין בזה עבודה עצמית ואין
זו התכלית הרצויה, ואם ליראת שמים הרי איתא
(צרכות לג:) הכל צדי שמים חוץ מיראת שמים,
עשירות הרי צמולא תליא וכל מונויותיו של אדם
קצובין (צלה ט"ו). רק א"א, עיקר פעולת
היחוס היא להיות היחסן מתבונן מה אני השפל
לעומת אבותי הקדושים והטהורים קדושי עליון
ואני שפל ומגושם לעומתם, וזאת החוועלת
הרצויה שאפשר להפיק מהיחוס, ושיאמר תמיד
מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי (תנדבא"ר

פכ"ה), ובאמת לא נאמר "מנוותי" למנוות
אבותי רק "מעשי", והכוונה א"א, שגם
המעשים הגשמיים יהיו לשם שמים כאשר היו
מעשי האבות שעשו הכל רק לשמו יתברך.

יד"ר שזכותו של המגיד יגן עלינו להמתיק
הדינים להמשיך השפעות לכלל ישראל
ושנוכל להעלות הנשמות עם הגופים, כי לפלא
הוא שעד הבעש"ט היו אנשים צריאים וחזקים
ומימי המגיד נחלשו מאד, רק א"א, מקודם היו
מעלים גם הגופים עם הנשמות, לכן היו
הגופים חזקים, ולאחר מכן העלו רק הנשמות
לכן הם נחלשו. יעזור ה' שיתחזקו הגופים
בצריאות ונוכל להעלות גם הגופים כמקדם.

פפורי קודש שספר מרן זצוק"ל בי"ט כסלו
בשעת השלחן כפי שנרשמו ע"י בנו
הרה"ק ר' שלמה ציון זי"ע והגאון החסיד ר' מאיר
לייבוש ע"ה הרב מטורקא.

המגיד היה לומד עם התלמידים פרשת יתרו,
ושאלם אם זוכרים הם עדיין מעמד הר
סיני, כן שאלם וחזר ושאלם עד שנזכרו כולם עד
לאחד במעמד הר סיני, מלבד אחד שאמר שאינו
זוכר, חזר המגיד הק' ושאלו כמה פעמים
בפרטות וענה שאינו זוכר, פנה המגיד אל
התלמידים ואמר: שמע מינה שלא עמדו רגלי
אבותיו על הר סיני, ולבסוף יצא רח"ל מכלל
ישראל. אחד המיוחדים מאלו שזכרו היה רבי
מנדל מויטבסק זצ"ל וזכותו יגן עלינו ועל כל
ישראל.

שא"ל כ"ק מרן זצוק"ל על אביו של המגיד היכן
דר, ואמר: הרה"ק רבי אברהם אביו של
המגיד היה צדיק יסוד עולם רק שהיה נסתר
והמגיד אמר עליו שהוא מל"ו צדיקים נסתרים,
ובאמת גם המגיד היה נסתר, אך היה פעם בעת
לומדו בכפר (כשהיה מלמד) אצל כפרי פשוט

האחים הקדושים הרבי רבי שמעלקא מניקלשבורג והרבי רבי פנחס בעל ההפלאה, בבואם אל המגיד, פנה אליהם המגיד ושאל: הלא גדולים אתם צדיקים ולומדים למה לכם לנסוע אלי, והשיבו לו: אכן צודק מר בדבריו, אין צריך "לנסוע" אל כבודו, צריך "לילך ברגל".

הרה"ק רבי יצחק מראדוויל נסע פעם עם אביו הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב להרכ המגיד הגדול, שלח לפניו הרה"ק ר' מיכל'ע את בנו הרה"ק ר' איציק'ל לחלות פני המגיד הק' ולשאלו אם נכון לפניו שיבא כעת לקבל שלום. כשנכנס רבי איציק'ל אל המגיד מצאו כשהוא נסמך על ידו ומתעמק במחשבתו הקדושה — והי' נראה מלבר כאילו ח"ו שקוע במרה שחורה — נגש אליו ושאל: האם יוכל אבי לקבל כעת שלום, ולא ענהו המגיד דבר, חזר שוב על שאלתו, וכמקודם לא ענהו המגיד דבר. בהיות הר' איציק'ל גברא קפדנא, חרה על הזלזול לכאורה בכבוד אביו הקדוש שהיה כבר אז צדיק מפורסם נוהג נשיאותו ברמה ולא נחשב בין תלמידי המגיד, חזר אל אביו ואמר לו המגיד שקוע ח"ו במ"ש ולא רצה להשיב דבר. גיחך ממנו אביו הק' ואמר לו: באותה שעה שהיית אצל המגיד הקדוש נתגלה אז אליו אליהו הנביא זל"ט ולא זכית להבין זאת.

פעם לאחר שהמגיד סיים לומר דברי קדשו והתלמידים חזרו בינם לבין עצמם על הדברים הנאמרים נפל ויכוח ביניהם זה אומר כה אמר המגיד הק' וזה אמר כה אמר, עד שהוכרחו להביא דבריהם לפני המגיד עצמו שיכריע דברי מי יצדקו, כששמע המגיד דבריהם אמר: אלו יצדקו וגם אלו, כל אחד שמע לפי דרגתו ומה שנוגע לשורש נשמתו.

הרבי רבי זוסיא לא אמר תורה אצל השלחן והסביר זאת באמרו כי גם הוא לא שמע

מאד שהיה טינא בלבו על המגיד הקדוש מחמת היותו דבוק בחסידות, ופעם בעת שישב המגיד הק' אל השלחן הושיב הכפרי שפתח כנגדו, ובוה בלבב מחשבתו של המגיד הק' ונצטער המגיד, ותיכף ומיד בחוה"מ עזבו המגיד והעתיק מושבו לעיר, ומחמת שנצטער קנסו אותו מהשמים ונגזר עליו להתפרסם, ומאז הי' מפורסם.

שני פעמים בלבד היה המגיד אצל הבעש"ט הק' ובפעם השניה שהה במחיצתו לערך כששה חודשים, והבעש"ט מסר לו והעביר אליו כל שבאמתחתו, וכך היה הנוהג, בכל לילה ולילה היה בא המגיד הגדול אל הבעש"ט הק', והבעש"ט היה לומד עמו, ודווקא בלילה כדי שלא יתקנאו בו שאר התלמידים.

לאחר פטירתו של הבעש"ט הק' עבר פעם המגיד מפולנאה (הוא ניהו בעל התולדות) דרך מעזריטש, ובקש להכנס לרעו משכבר הימים, הלא הוא המגיד הגדול, והמגיד נהג כבר אז נשיאותו ברמה, וגם בגלל שהיה איש חלש מטבעו ולא היה בקו הבריאות עמד משמש אצל הפתח שלא יוכל איש להכנס בלי רשות, וכשבקש המגיד מפולנאה להכנס לא הכירו המשמש ומנע בעדו מלהכנס. המגיד מפולנאה בהיותו קפדן סתר על לחיו של המשמש ונכנס, בהכנסו הרים מגבעתו כדרך הנכנסים לפריצים, ופנה אל המגיד הק' בלשון פולנית, האם כבודו פריץ שהעמיד שומרים על דלתו. ותירץ המגיד עצמו כי עשה זאת שלא בטובתו עקב היותו חולה, והזמין את הרה"ק מפולנאה לישב, אך לא אבה ונפרד ויצא מבית מהמגיד, ואח"כ אמר: וכי מה ביכלתנו לעשות, הרי מאז פטירתו של מורנו הבעש"ט הק' העתיקה השכינה הקדושה במקלה ותרמילה מושבה מבית מדרשו של הבעש"ט ואותה למושב לה את בית מדרשו של המגיד הגדול, מוכרחים אנו להסכים ולכונן ראשינו אליו.

מהמגיד ולו תורה אחת, ע"כ אינו רוצה לומר תורה. ואמר כך מרן זצוק"ל: הטעם הוא כי אך החל המגיד לומר תורה ויצא מפיו חיבה ראשונה של הפסוק מיד החלה לבעור בקרב הרבי ר' זושא להב קודש וכולו אומר להבות אש עד שיצא מגדר הטבע והחל לפעול בכל גופו הקדוש עד שהוכרחו התלמידים הקדושים להכניסו לחדר מיוחד והמשיך בהתלהבותו עד כי כלה המגיד דבריו הקדושים, כן בכל פעם שאמר המגיד תורה, ולכן לא שמע תורה מהמגיד.

המגיד אמר פעם בלה"ק: א מבין אויף מיין תורה גוט, איז נאר ר' וועלוול מזיטאמיר (רק רבי זאב מזיטאמיר מבין אמרי תורתי בשלמות), ומעשה שהיה כך היה: אבי הקדוש היה מספר שפעם לאחר שהמגיד הקדוש אמר אמרי קדשו חזרו התלמידים לאכסניתם ופלפלו בדבריו הקדושים והרה"ק ר' זאב הנז' נשכב במטתו והיה נראה כישן, כעבור זמן מה והמגיד הלך לישון, שלח משמשו בבקשה אל הרה"ק ר' זאב שיפסיק להתעמק במחשבתו בדברי תורתו כי אינו מניח לו לישון. כשבא המשמש לאכסניא מצא את החלמידים מתפלפלים והרה"ק ר' זאב שוכב וגם לו היה נדמה כישן, שב המשמש על עקבותיו מבלי לאמר לאף אחד

את בקשת המגיד, להר' זאב לא אמר כי הרי ישן הוא, ולשאר התלמידים לא אמר כי לא צוה לו המגיד לומר, כי אם להר' זאב. כעבור שעה צוה לו שוב המגיד לחזור אל ר' זאב לומר לו כנזכר, והוכרח המשמש לחזור וחזר ואמר לו, וסיים מרן זצוק"ל, רואים אנו גודל כח הרגשתו של המגיד, שהרגיש מחשבתו של ר' זאב עד כדי כך, אך שאר התלמידים חלשה דעתם שמחשבתו של ר' זאב נגע להמגיד יותר מפלפולם, ואז אמר דבריו הנ"ל.

עוד סיפר בשם אביו קדוש ישראל מרוז'ין, חבר היה לו לרבי זאב מזיטאמיר שנפטר עליו בצעירותו, וכחיים חיותו הסתופפו יחדיו אצל המגיד, פעם יצאו יחדיו לדרך לאחר שאמר המגיד תורה, היה זה בבוקרו של יום קיץ, לאחר נסעם כברת דרך ירדו מהעגלה וציוו לבעל העגלה שיסע אחריהם כאשר הם הולכים לפניו ברגל. החלו שני הצדיקים לחזור על דבר קדשו של המגיד, וכך הלכו והתעמקו בד"ק עד ששקעה חמה ושוב האיר היום וכבר עברו ד' שעות ביום ועדיין שקועים הם בדבריו הקדושים של המגיד. נגש אליהם בעל העגלה ואמר: מנחה החסרתם אמש גם מעריב לא התפללתם האם בדעתכם לנהג כן גם בתפלת שחרית, רק אז התעוררו מדבקותם בתורת מורם ורבים הגדול.

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

אמת ליעקב פרידמן, אברהם יעקב בן ישראל עמוד מס': 76 הודפס ע"י אוצר החכמה